

استفتائات جدید (بهمن ماه) - 2 / بهمن / 1399

برگزاری مراسم ازدواج در ایام قمر در عقرب

سؤال 1: با توجه به این که در هر ماه قمری، بعضی از روزها قمر در عقرب است، آیا برگزاری مراسم ازدواج در این روزها اشکال دارد؟

جواب: در ایام قمر در عقرب، اجرای صیغه عقد نکاح، کراهت دارد، اما برگزاری مراسم اشکال ندارد.

مسح سر بر موی آغشته به روغن

سؤال 2: آیا ژل و یا روغن مو مانع مسح سر در وضو است؟

جواب: اگر جرم و چربی داشته باشد که مانع رسیدن آب به محل مسح باشد، وضو با آن صحیح نیست و باید برطرف نماید و تشخیص آن به عهده مکلف است.

استفاده از سهم اینترنت دیگران

سؤال 3: آیا استفاده از اینترنت بی سیم دیگران، جایز است؟

با ذکر این نکته که مالک آن با وجود اینکه می تواند بر روی آن رمز بگذارد اما این کار را نکرده و فرکانسی است که در فضا منتشر است و ما بدون زحمت می توانیم از آن استفاده کنیم.

جواب: بدون علم یا اطمینان به رضایت مالک، این کار جائز نیست و مجرد قرار ندادن رمز، مجوز انجام این کار نیست.

ازدواج در عده

سؤال 4: خانمی پس از ازدواج به دلیل اختلاف با همسر خود، بیش از یک سال است که دور از وی زندگی می کند و به زودی از همسر خود طلاق می گیرد، آیا در شرایط فعلی یا بلافاصله بعد از طلاق، می تواند با مرد دیگری عقد موقت یا دائم بخواند؟

جواب: تا زمانی که صیغه طلاق با رعایت شرایط آن خوانده نشده و خانم، عده طلاق را سپری نکرده است، عقد ازدواج با شخص دیگر باطل است و زمان عده از وقتی محاسبه می شود که صیغه طلاق جاری شود، هرچند زن و مرد یک سال از هم دور باشند.

استفاده از اموال جامانده دیگران

سؤال 5: استفاده از مال به جا مانده از دیگران در امثال هتل ها یا خوابگاه دانشگاه و ... که صاحب آن را نمی شناسیم، چه حکمی دارد؟

جواب: اگر بدانند مالک از آن مال اعراض کرده یا نسبت به استفاده از آن راضی است، استفاده از آن اشکال ندارد، در غیر این صورت برداشتن آن مال جایز نیست، مگر این که به قصد رساندن آن به مالکش بردارد که در این صورت باید مال را حفظ کند و پس از تحقیق و یافتن مالک، مال را به صاحبش بدهد و در صورتی که از یافتن مالک آن مأیوس شود یا دسترسی به او ممکن نباشد، باید آن مال یا قیمت آن را به فقیر صدقه بدهد.

خمس سهام عدالت

سؤال 6:

1. با توجه به اینکه واگذاری سهام عدالت به صورت اقساط (از محل سود حاصل از سهام)، بوده است آیا این سهام، متعلق خمس است؟ بر فرض وجوب، زمان تعلق چه زمانی است؟

2. دولت برای برخی از اقشار ضعیف، قیمت سهام را با تخفیف محاسبه کرده و تفاوت قیمت را از محل منابع خود تأمین کرده است، آیا به مقداری که دولت تخفیف داده نیز خمس تعلق می گیرد؟

3. حکم خمس سودهایی که قبل از آزادسازی (پس از سال 95) حاصل شده و به افراد پرداخت شده یا نشده است، چیست؟

جواب:

1) پس از آزاد شدن سهام عدالت، مقداری که قابل فروش است، در اولین سال خمسی، خمس آن به قیمتی که خریدار دارد، باید پرداخت شود.

2) در این صورت نصف سهام، متعلق خمس است و نصف دیگر در حکم هبه است و خمس ندارد.

- در هر دو صورت قبل، کسانی که برای گذران زندگی نیاز به این سهام و سود حاصل از آن دارند به نحوی که با تخمیس آن، سود حاصل از

مابقی، کفاف زندگی در حد شأن آنها را نمی دهد، پرداخت خمس اصل سهام، واجب نیست.

3) سودهای مذکور جزء درآمد سالی است که قابل وصول بوده است، که اگر در آن سال دریافت نشده و سال خمسی بر آن گذشته است، باید پس از دریافت، بلافاصله خمس آن پرداخت شود و اگر دریافت شده، حکم درآمد بین سال را دارد.

استفاده شخصی از اینترنت محل کار

سؤال 7: آیا استفاده از اینترنت محل کار برای کار شخصی جایز است؟

جواب: استفاده شخصی، جایز نیست و موجب ضمان است؛ مگر آن که با اذن مسئولی باشد که شرعا و قانونا چنین حقی دارد.

انجام بازی های قماری رایانه ای

سؤال 8: آیا انجام بازی هایی که حکم قمار را دارند (مانند پاسور) به وسیله کامپیوتر یا مانند آن در نت نیز حرام می باشد؟

جواب: بازی هایی که به دلیل قمار بین دو طرف، حرام بوده اگر از طریق رایانه و به تنهایی باشد و برد و باختی در آن نباشد، فی نفسه جایز است.

حکم فعالیت در بازار فارکس

سؤال 9: آیا فعالیت در بازار فارکس (خرید و فروش ارزهای خارجی) جایز است؟

جواب: بنا به گفته برخی کارشناسان، کارگزاران بازار معاملات ارزهای خارجی، دو دسته اند:

دسته اول (که اکثر مدعیان کارگزاری از این دسته اند)، صرفا یک صفحه مجازی در فضای اینترنت تشکیل داده اند و حضور واقعی در بازار مذکور ندارند، این گروه پول مشتریان را دریافت و برای اهداف و برنامه های خود استفاده می کنند و فقط یک صفحه اینترنتی برای مشتری اختصاص می دهند که مشتری در آن مشغول معاملات ظاهری می شود، بنابراین معاملات انجام شده غیر واقعی و باطل است و موجب ملکیت درآمد حاصل شده نمی گردد.

دسته دوم کارگزاریانی هستند که حضور واقعی در بازار دارند و با پول مشتری اقدام به خرید و فروش ارز می کنند، که با رعایت ضوابط شرعی و قانونی، فی نفسه اشکال ندارد ولی باید به نکات زیر توجه شود:

1) معاملات باید به صورت خرید و فروش واقعی باشد، بنابراین اگر کسب درآمد صرفا براساس پیش بینی نوسانات قیمت باشد، مشروع نیست.

2) معاملات اهرمی" که با اعتبار گرفتن از کارگزار انجام می شود، اگر ماهیت قرض همراه با سود داشته باشد، ربا و حرام است.

شک در وضو پس از نماز

سؤال 10: اگر کسی بعد از نماز شک کند که وضو گرفته یا نه، وظیفه او چیست؟

جواب: نماز خوانده شده صحیح است ولی باید برای نماز های بعدی وضو بگیرد.

حق المارّه

سؤال 11: حق المارّه چیست؟ شرایط آن را بیان کنید.

جواب: کسی که در حال عبور به درختی میوه دار برسد - با شرایط زیر - می تواند از میوه آن بخورد:

بنابر احتیاط واجب یقین به عدم رضایت مالک نداشته باشد.

به طور اتفاقی از آنجا عبور کند نه با قصد خوردن میوه.

ضرر و آسیب به درخت نزند و میوه ها را تلف نکند.

میوه را همان جا بخورد و با خود نبرد.

وارد ملک - مانند باغ - نشود.

شک در وضو پس از نماز

سؤال 12: اگر کسی بعد از نماز شک کند که وضو گرفته یا نه، وظیفه او چیست؟

جواب: نماز خوانده شده صحیح است ولی باید برای نماز های بعدی وضو بگیرد.

مشخص نکردن مهریه در عقد

سؤال 13: عدم ذکر مهریه - عمدا یا به خاطر فراموشی - در عقد دائم و موقت، چه حکمی دارد؟

جواب: در عقد دائم، ذکر مهریه شرط نیست و اگر مهریه معین نشود، عقد صحیح است و چنانچه آمیزش جنسی صورت گرفته باشد زن مستحق مهر المثل است؛ ولی در عقد موقت تعیین و ذکر مهریه، جزء ارکان عقد بوده و بدون آن عقد باطل است